

L'incendi forestal de Paüls, lliçons i reptes agroforestals

El dilluns 7 de juliol de 2025, cap a la una del migdia, es donava l'avis d'un incendi a Paüls, i no va ser fins divendres a la nit que es va donar per controlat. Durant aquests 5 dies l'incendi ha afectat 3.321 hectàrees de bosc, matollars i conreus, s'han hagut de confinar fins a 8 municipis i hem hagut de lamentar la mort d'un membre del cos de Bom-

bers. Però, la societat ebrenc a entén per què patim aquests grans incendis forestals com el de Paüls o com el de la Ribera d'Ebre de l'any 2019? Des de l'experiència tècnica de l'Àrea d'Entorn Natural i Territori del COPATE, mirem d'explicar les lliçons i reptes que tenim davant nostre com a Territori. En primer lloc, hem de tenir clar que les Te-

rres de l'Ebre formen part de l'ecosistema mediterrani i que, per tant, el foc forma part del mateix ecosistema. Això vol dir que un gran nombre d'espècies d'arbres i arbustos estan adaptades als incendis i que un cop passat el foc, tornen a rebrotar soles sense cap problema. Per tant, una idea que hauríem de recordar és que només en casos excepcionals s'ha de valorar la repoblació amb arbres perquè, en uns mesos, la major part de la zona cremada ja comptarà amb una manta d'herbes i arbustos rebrotant, conjuntament amb alguns pins blancs,

ametllers i garrofers. De fet, l'any 1993, a la mateixa zona que ha cremat ara, hi va haver un incendi d'unes 500 hectàrees i que va poder-se gestionar millor gràcies als camps treballats. Anem pels tallafocs i el salt que va fer el foc sobre el riu Ebre. En l'incendi de Paüls, com en el de Rasquera de l'any 2012, els Bombers han identificat salts de foc d'1 kilòmetre. Com passa això? En determinats incendis amb una intensitat molt alta i fort vent, trossos de vegetació que encara cremen volen dins del núvol de fum i, si en arribar a terra encara estan incandescent i troben una mica d'herba seca, comença un altre foc. Per això aquest incendi va saltar el canal de la Dreta de l'Ebre, el mateix riu Ebre i la carretera C12. Es fa evident que no té cap sentit tècnic fer o mantenir els tallafocs de tota la vida perquè serveixen de ben poc en aquests incendis.

I per tant, quins reptes hauríem d'afrontar des de demà mateix? Treballar per aturar la pèrdua de la pagesia perquè la millor franja contra els incendis (i la més econòmica) és un camp treballat. Per tant, cal desenvolupar polítiques agràries valentes que canviïn la dinàmica actual. També cal avançar cap a una política forestal clara i sostinguda que posi en valor els productes del bosc i desenvolupi una campanya àmplia que permeti desminalitzar la gestió forestal. No es pot continuar associant la tala d'arbres amb un atac a la natura. Hem de garantir un bon finançament per poder executar i mantenir les infraestructures de prevenció i ex-

Guillem Argelich
tècnic forestal d'Acció Climàtica i
Territori del COPATE

tinció d'incendis (pistes, franges i punts d'aigua) que necessiti cada serra i massís, d'acord amb la planificació que els tècnics forestals fem amb el cos de Bombers. Unes infraestructures que també garanteixen la seguretat dels mateixos professionals que s'enfronten a incendis cada cop més complexos. Des del COPATE tenim el compromís inequívoc de col·laborar a trobar solucions a tots aquests reptes, alhora que continuem donant suport tècnic als ajuntaments i ADF de municipis com els de Paüls, Alfara, Tivenys, Benifallet i tants altres, per aconseguir els recursos econòmics necessaris per a tenir més ben preparats els termes municipals. Perquè cal que tinguem ben gravat a les nostres ments que és qüestió de temps que els nostres boscos cremin. Això sí, encara està a les nostres mans que aquests incendis cremin d'una manera més o menys destructiva. El repte és enorme però no ens queda cap altra opció que afrontar-lo, tot i més quan es fa evident a llums de tothom que el canvi climàtic només farà que empitjorar tota aquesta realitat.

EL DIBUIX DE LA SETMANA

per Jokin Moya

“Hem de garantir un bon finançament per poder executar i mantenir les infraestructures de prevenció i extinció d'incendis

que cobriran de verd la zona. Tinguem-ho clar, per tant, que el “foc zero”, no existeix, i que el millor que podem fer és adaptar-nos als incendis i, això sí, fer-los menys destructius. L'incendi de Paüls és un incendi que va començar a fer-se fa 50 o 60 anys. I perquè ho diem això? Ho diem perquè els canvis econòmics que hem viscut les últimes dècades amb la continua pèrdua de valor dels productes agrícoles i forestals, ha tingut com a conseqüència l'abandonament de desenes de milers d'hectàrees de camps de conreu que han donat lloc al desenvolupament d'una massa forestal sense cap gestió entre camps d'oliveres,